

Sygnatura akt VIII Ns 683/15

POSTANOWIENIE

21 kwietnia 2017

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu VIII. Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Agata Cieśla

Protokolant Aleksandra Klepacz

po rozpoznaniu na rozprawie 21 kwietnia 2017 we W.

sprawy z wniosku K. B.

przy udziale M. B. (1) i P. B.

o stwierdzenie nabycia spadku po H. P.

I. stwierdza, że spadek po H. P.,

zmarłej 24 grudnia 2012 we W.,

ostatnio stale zamieszkałej we W. przy ul. (...),

na podstawie testamentu notarialnego z 26 sierpnia 2011 nabyła K. B. w całości;

II. orzeka, że wnioskodawczynie i uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sygn. akt VIII Ns 683/15

UZASADNIENIE

K. B. wniosła o stwierdzenie praw do spadku po H. P., zmarłej 24 grudnia 2012, ostatnio stale zamieszkałej we W. przy ul. (...), wskazując, że na mocy testamentu notarialnego sporządzonego 26 sierpnia 2011, w związku z odurzeniem spadku przez M. B. (2), w oparciu o art. 965 k.c., wnioskodawczynie nabyła go w całości.

W uzasadnieniu wnioskodawczynie podała, iż spadkodawczynie w chwili śmierci nie pozostawała w związku małżeńskim, nie posiadała też dzieci własnych ani przysposobionych, nie miała również rodzeństwa, a jej rodzice zmarli przed nią. Zmarła nie miała zatem spadkobierców ustawowych. Natomiast sporządziła 26 sierpnia 2011 testament notarialny, w którym powołała do spadku K. B. oraz M. B. (2) w udziałach wynoszących po 1/2 części. Po śmierci spadkodawczynie M. B. (2) 17 kwietnia 2013 złożył przed notariuszem W. G. oświadczenie o odrzuceniu w całości spadku na podstawie testamentu po zmarłej H. P.. Tym samym, zgodnie z art. 1020 k.c., M. B. (2) został wyłączony od dziedziczenia jakby nie dożył otwarcia spadku. Na mocy art. 965 k.c. udział spadkowy przeznaczony w testamencie notarialnym M. B. (2) przypada pozostałej spadkodawczynie, to jest K. B..

Wskazany we wniosku uczestnik postępowania M. B. (2) zmarł 01 stycznia 2015. Postanowieniem z 03 stycznia 2017 Sąd, działając na podstawie art. 510 § 2 k.p.c., wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestników postępowania spadkobierców zmarłego uczestnika postępowania M. B. (2), jego żonę M. B. (1) i syna P. B. (k. 93).

Uczestnicy postępowania M. B. (1) i P. B. zgodzili się z wnioskiem.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny istotny dla rozstrzygnięcia:

H. P. zmarła 24 grudnia 2012 we W.. Ostatnio stale zamieszkiwała we W. przy ul. (...).

W chwili śmierci spadkodawczyni była rozwiedziona.

Spadkodawczyni nie miała dzieci ani własnych ani przysposobionych. Nie miała też rodzeństwa.

Rodzice spadkodawczyni zmarli przed nią. Matka S. W. zmarła 17 lutego 1996, zaś ojciec A. W. 03 listopada 2002.

/ dowody:

- odpis skrócony aktu zgonu H. P. USC we W. nr (...) 3 k. 21,

- odpis skrócony zgonu A. W. USC w J. k. 82 ,

- odpis skrócony zgonu S. W. USC w S. k. 85 ,

- zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni K. B. k. 106/

Spadkodawczyni H. P. pozostawiła testament sporządzony 26 sierpnia 2011 w formie aktu notarialnego (Repertorium A nr (...)) przed asesorem notarialnym W. G. w Kancelarii Notarialnej we W., w którym do spadku powołała w udziałach po 1/2 części K. B. oraz M. B. (2).

Spadkobierczyni K. B. nie złożyła oświadczenia spadkowego ani przed Sądem ani przed notariuszem.

Spadkobierca M. B. (2) 17 kwietnia 2013 złożył przed notariuszem W. G. oświadczenie o odrzuceniu spadku przysługującego mu na podstawie testamentu H. P. sporządzonego 26 sierpnia 2011.

/dowody:

- testament notarialny spadkodawczyni z 26 sierpnia 2011 k. 6,

- protokół przyjęcia oświadczenia o odrzuceniu spadku z 17.04.2013 Rep. A numer (...) k. 7,

- odpis skrócony aktu urodzenia M. B. (2) USC w S. k. 28

- odpis skrócony aktu małżeństwa K. B. i M. J. USC w (...)/M. pod numerem (...) k. 31/

Nie toczyło się postępowanie o uznaniu za niegodnego dziedziczenia.

Spadkobiercy nie zrzekli się dziedziczenia, nie zawierali też umów spadkowych.

/dowód

- zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni K. B. k. 106/

M. B. (2) zmarł 01 stycznia 2015 we W.. Jego spadkobiercami są żona M. B. (1) i syn P. B..

/dowód

- odpis skrócony zgonu M. B. (2) sporządzony w USC we W. k. 78,

- odpis skrócony aktu małżeństwa M. B. (2) i M. K. USC w K. k. 89/.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 670 k.p.c. Sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą.

W szczególności bada, czy spadkodawca pozostawił testament oraz wzywa do złożenia testamentu osobę, co do której będzie uprawdopodobnione, że testament u niej się znajduje. Za dowód, że nie ma innych spadkobierców, może z mocy art. 671 §1 k.p.c. służyć zapewnienie złożone przez zgłaszającego się spadkobiercę.

Zgodnie zaś z przepisami prawa materialnego, a to normą art. 926 § 1 i 2 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. Z powołanego przepisu wynika, iż ustawa daje pierwszeństwo porządkowi dziedziczenia określonego przez spadkodawcę w rozrządzeniu testamentowym, a dopiero gdyby zachodziły przeszkody w dziedziczeniu w ten sposób, powołani do spadku byłiby spadkobiercy ustawowi.

Jak stanowi art. 941 k.c. rozrządzić majątkiem na wypadek śmierci można jedynie przez testament. W myśl art. 950 k.c. testament może być sporządzony w formie aktu notarialnego.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego spadkodawczyni H. P. pozostawiła testament sporządzony 26 sierpnia 2011 w formie aktu notarialnego (Repertorium A nr (...)) przed asesorem notarialnym W. G. w Kancelarii Notarialnej we W., w którym do spadku powołała w udziałach po 1/2 części K. B. oraz M. B. (2).

Ważność testamentu spadkodawczyni nie była kwestionowana. Wobec braku jakichkolwiek zarzutów z art. 944 k.c. i 945 k.c. testament ocenić należało jako ważny.

W tych okolicznościach, Sąd orzekł o prawach do spadku po spadkodawczyni H. P. na podstawie testamentu sporządzonego przez nią w formie aktu notarialnego 26 sierpnia 2011.

Zgodnie z treścią art. 1026 k.c. stwierdzenie nabycia spadku nie może nastąpić przed upływem sześciu miesięcy od otwarcia spadku, chyba że wszyscy znani spadkobiercy złożą już oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku.

Zgodnie z art. 1012 k.c. spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić.

W myśl art. 1015 k.c., w brzmieniu obowiązującym w dacie otwarcia spadku, oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku. Jednakże gdy spadkobiercą jest osoba nie mająca pełnej zdolności do czynności prawnych albo osoba, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia, albo osoba prawna, brak oświadczenia spadkobiercy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

Jak wynika z ustaleń w niniejszej sprawie, wnioskodawczyni nie złożyła oświadczenia o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku w ustawowym terminie, przy tym termin ten upłynął. Z kolei drugi ze spadkobierców testamentowych - M. B. (2) 17 kwietnia 2013 złożył przed notariuszem oświadczenie o odrzuceniu spadku przysługującego mu na podstawie testamentu H. P. sporządzonego 26 sierpnia 2011. Oświadczenie to zostało złożone skutecznie, z zachowaniem terminów przewidzianych przez prawo oraz w formie przez prawo przewidzianej.

Zgodnie z art. 1020 k.c. spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku. Z kolei w myśl art. 965 k.c. jeżeli spadkodawca powołał kilku spadkobierców testamentowych, a jeden z nich nie chce lub nie może być spadkobiercą, przeznaczony dla niego udział, w braku odmiennej woli spadkodawcy, przypada pozostałym spadkobiercom testamentowym w stosunku do przypadających im udziałów (przyrost).

Wobec skutecznego odrzucenia spadku przez jednego ze spadkobierców testamentowych - M. B. (2), na mocy art. 965 k.c., wobec braku odmiennej woli spadkodawczyni, spadek w całości nabyła wnioskodawczyni K. B..

W tym stanie rzeczy, na zasadzie art. 1025 § 1 zd. 1 k.c., art. 941 k.c. w zw. z art. 950 k.c., art. 965 k.c. i art. 1015 § 2 zd. 2 k.c. oraz art. 670 k.p.c. w zw. z art. 677 k.p.c., orzeczono jak w punkcie I. sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie II. sentencji postanowienia w oparciu o zasadę wyrażoną w treści art. 520 § 1 k.p.c., w myśl której w postępowaniu nieprocesowym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie, co oznacza, że każdego z nich obciążają koszty dokonanej przez niego czynności oraz czynności podjętej w jego interesie. W postępowaniu nieprocesowym nie ma bowiem dwóch przeciwstawnych sobie stron, dlatego też nie można mówić o przegrywającym, który powinien zwrócić koszty postępowania wygrywającemu (por. art. 98 § 1 k.p.c.). Z treści całego art. 520 k.p.c. wynika natomiast, że ustawodawca zakłada, że w zasadzie uczestnicy postępowania są w tym samym stopniu zainteresowani jego wynikiem, a orzeczenie sądu udziela ochrony prawnej każdemu uczestnikowi. Z tego też względu ten, kto poniósł koszty sądowe lub koszty zastępstwa procesowego nie uzyska zwrotu wydanych kwot od innego uczestnika, ale i nie jest obowiązany do zwracania kosztów poniesionych przez innego uczestnika.

W rozpatrywanej sprawie nie wystąpiły okoliczności pozwalające na ustalenie, aby spełnione zostały przesłanki odstępstwa od omówionej reguły. W szczególności podstawą rozstrzygnięcia o kosztach nie mógł być art. 520 § 2 k.p.c. skutkujący obowiązkiem zwrotu kosztów poniesionych przez wnioskodawczynię, albowiem rozstrzygnięcie w sprawie nie wynikało z różnego stopnia zainteresowania uczestników, bądź sprzeczności ich interesów, a z normy art. 670 k.p.c., zgodnie z którą to Sąd z urzędu bada kto jest spadkobiercą.